

Magdalena Ziętkiewicz

Projekt "Kałamarz i ośła ławka"

Rocznik Chojeński 5, 367-368

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PROJEKT „KAŁAMARZ I OŚLA ŁAWKA”

Stowarzyszenie Historyczno- Kulturalne *Terra Incognita* zrealizowało w roku 2013 kolejny międzyszkolny projekt historyczny dofinansowany przez Starostwo powiatowe w Gryfinie, zatytułowany „Kałamarz i ośła ławka”. Ponad 50 uczniów z sześciu szkół powiatu gryfińskiego pod opieką swoich nauczycieli, wspieranych przez fachowców, przez dwa miesiące zajmowało się poszukiwaniem śladów związanych z historią szkół i szkolnictwa na terenie powiatu gryfińskiego. W projekcie uczestniczyła młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Chojnie, gimnazjów w Chojnie, Mieszkowicach, Moryniu i Widuchowej oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie.

Inaugurację projektu stanowiły warsztaty zorganizowane w kwietniu 2013 r. w Gimnazjum im. Janusza Korczaka w Chojnie, podczas których uczestnicy projektu poznawali metody gromadzenia i prezentowania materiałów historycznych. W trakcie warsztatów wystawienniczych, prowadzonych przez pracowników szczecińskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej: Pawła Miedzińskiego i Marcina Ozgę, uczniowie uczyli się fotografowania w plenerze, poznawali tajniki obróbki elektronicznej zdjęć i zasady przygotowania wystawy. Uczestnicy warsztatów multimedialno-filmowych prowadzonych przez Krzysztofa Korońskiego z Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Przemysława Konopkę ze Stowarzyszenia „Terra Incognita”, uczyli się prowadzić wywiady przed kamerą, a także samodzielnie montować i udźwiękować prezentacje multimedialne tworzone ze zdjęć archiwalnych, a uczestnicy warsztatów dziennikarskich prowadzonych przez Magdę Ziętkiewicz poznawali techniki prowadzenia wywiadów i tworzenia reportażu dokumentalnego.

Udział w warsztatach stanowił dla uczestników warsztatów inspirację do samodzielnych poszukiwań śladów powojennej historii regionu. Do ich zadań przez kolejne dwa miesiące należało bowiem odwiedzanie byłych nauczycieli i innych osób związanych z tworzeniem szkół po wojnie oraz byłych uczniów tych szkół, spisywanie i nagrywanie ich wspomnień, gromadzenie zdjęć i innych dokumentów obrazujących życie placówek szkolnych, kwerendy w archiwach szkolnych i rodzinnych, lektura dawnych szkolnych kronik, sporządzanie dokumentacji fotograficznej i filmowej. Efektami pracy młodzieży są liczne teksty dziennikarskie, wystawy, prezentacje multimedialne i krótkie filmy dokumentalne. Uczniowie z gimnazjów w Moryniu i Mieszkowicach przygotowali nawet inscenizacje teatralne oparte na starych kronikach szkolnych i spisanych wspomnieniach byłych uczniów.

Materiały zebrane i opracowane przez uczniów zaprezentowane zostały w czerwcu 2013 podczas spotkania podsumowującego w Moryniu, a także w wydanej przez Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „Terra Incognita” broszurze. Najcenniejsze z wyszukanych przez młodzież archiwaliów mogłyby w przyszłości trafić do muzeum regionalnego w Chojnie, jeżeli takie powstanie. Już teraz zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie zaproponowało digitalizację wybranych kronik szkolnych i umieszczenie ich w Bibliotece Cyfrowej ZCDN, z której korzystają nauczyciele i studenci kierunków pedagogicznych województwa zachodniopomorskiego.

Sukcesu projektu nie da się jednak zmierzyć wyłącznie jego materialnymi efektami. Najistotniejsze bowiem jest to, że wszystkie wymienione rodzaje aktywności stanowiły niekonwencjonalną i bardzo atrakcyjną formę zajęć pozalekcyjnych z dziedziny historii i regionalistyki. Poszukiwanie przez uczestników projektu nowych, pozapodręcznikowych źródeł historycznych (wywiady ze świadkami czasu, analiza starych kronik szkolnych i zdjęć) pozwoliły im spojrzeć na historię z perspektywy indywidualnych doświadczeń byłych uczniów i nauczycieli i dostrzec szczegóły historyczne, które dotychczas nie były im znane (w tym również krytycznie spojrzeć na system oświaty w okresie powojennym). Bezpośrednie rozmowy pokolenia kilkunastoletków z przedstawicielami pokolenia ich dziadków i pradiadków oraz uczestnictwo kilkorga zaproszonych emerytowanych nauczycieli w spotkaniu podsumowującym projekt, służyły przełamywaniu barier międzypokoleniowych, a także odkrywaniu nieznanymi młodemu ludziom kart z historii powojennej oświaty i budowaniu poczucia tożsamości ze szkołami, do których uczęszczają oraz z regionem, w którym żyją. Dla uczestniczących w projekcie nauczycieli był on zarówno platformą wymiany doświadczeń, jak i inspiracją do stosowania w dydaktyce alternatywnych, atrakcyjnych metod nauczania.

Poniżej prezentujemy jedną z prac dziennikarskich, przygotowaną w ramach projektu przez ucznia Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Mieszkowicach, Wojciecha Butrymowskiego.

Magdalena Ziętkiewicz
koordynator projektu